

Funded by the Rights, Equality and
Citizenship Programme (REC) of
the European Union

ERICA projekti

Moduuli 2: Lapsen kehitys ja kaltoinkohtelun seuraukset

Lapsen kehitys ja kaltoinkohtelun seuraukset: päämäärät ja tavoitteet

Päämäärä:

- Saada tietoa perheessä tapahtuvan lapsen kaltoinkohtelun seurauksista lapsen kehityksessä

Tavoitteet:

- Ymmärtää jokaisen kehitysvaiheen tärkeät virstanpylväät
- Oppia lapsen perheessä tapahtuvan kaltoinkohtelun vaikutukset jokaisessa lapsen kehitysvaiheessa

Funded by the Rights, Equality and
Citizenship Programme (REC) of
the European Union

Ominaispiirteet 0-3 vuotta

- Nopea kehitys kaikilla osa-alueilla: fyysinen ja motorinen, kognitiivinen, emotionaalinen ja sosiaalinen
- Riippuvuus huoltajasta kaikilla elämän alueilla
- Kiintymyksen kehittyminen
- Varhaisen itsesäätelyprosessin kehittyminen

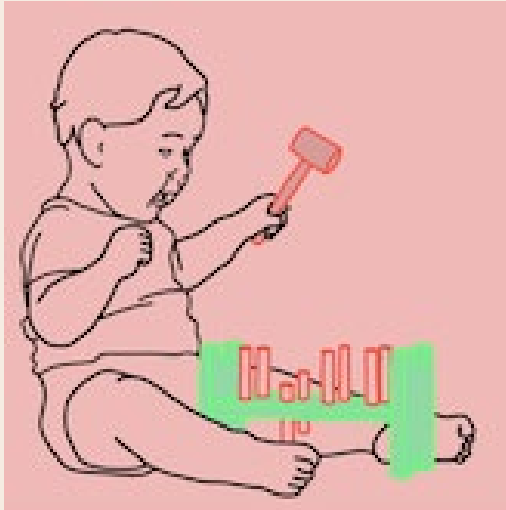
0-3 vuotta: fyysinen ja motorinen kehitys

- Aivojen ja hermoston kasvu ja kypsyminen
- Nopea fyysinen kehitys
- Karkeamotoriikan kehitys
- Hienomotoriikan kehitys
- Itseorganisoitumisen prosessien lisääntyminen

0-3 vuotta: kognitiivinen kehitys

- Sensorimotorinen vaihe (Piaget) [1]
- Luontainen uteliaisuus; tarve oppia ja tutkia ympäristöä
- Varhaiset löydökset ovat luontaisia refleksejä, myöhemmin näistä toimista tulee enemmän tavoitteellisia
- Oppiminen tutkimalla ja jäljittelemällä
- Kieli- ja kommunikointitaidot
- Kohteen pysyvyys – ennen ja jälkeen
  - <https://www.youtube.com/watch?v=-gWJrZ7MHpY>
  - <https://www.youtube.com/watch?v=kV0o6RK54-M>
  - Skye and her mum: <https://bit.ly/2EGbVBt>

0-3 vuotta: emotiaalinen ja sosiaalinen kehitys

- Imeväiset (0-18 kuukautta)
perusluottamus vs. perusepäluottamus [2]
  - Riippuvuus
  - Kiintymys
- Aikainen lapsuus (2-3 v.)
itsenäisyys vs. häpeä ja epäily [2]
  - Kehittää henkilökohtaisen hallinnan / itsenäisyyden tunnetta

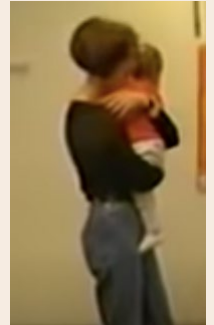

0-3 vuotta: emotiaallinen ja sosiaalinen kehitys

- Toisten erilaisten emotionaalisten ilmaisujen ymmärtäminen
- Emotionaalisen säätelyn kehitys:
  - Huoltajan ulkoisesta säätelystä sisäiseen säätelyyn
- Eroamisprosessit
  - Lapsen ja ensisijaisen huoltajan eroaminen
  - Eroahdistus
- Turvallisen kiintymyksen kehitys - John Bowlbyn (1982/1969) teoria
  - Vanhempi turvallisena pohjana
  - Vanhempiin peilautuminen

The strange situation

<https://bit.ly/3hK8p7w>

SECURE
ATTACHMENT

Secure attachment

<https://www.youtube.com/watch?v=n2ypDPqs9A0>

Culture and attachment

<https://tinyurl.com/bth6m2ef>

0-3 vuotta: kaltoinkohtelun mahdolliset vaikutukset kehitykseen

Fyysinen ja motorinen kehitys	Kognitiivinen kehitys	Sosiaalinen ja emotionaalinen kehitys
<p>Negatiivinen vaikutus fyysiseen kasvuun ja menestymiseen</p> <p>Viivästyminen kehityksen virstanpylväistä</p> <p>Vakava laiminlyönti (kuten ravinnon puute, kylmä, hoivan tai sairaanhoidon puute) ja vakava fyysinen kaltoinkohtelu voivat johtaa kuolemaan kaikissa kehityksen vaiheissa</p>	<p>Puheenkehityksen viivästyminen</p> <p>Kognitiivisten taitojen viivästyminen</p>	<p>Epävarma kiintymystyyli</p> <p>Omanlaisen maailmankuvan kehitys</p> <p>Muut ihmiset koetaan vaarallisina ja epäluotettavina</p> <p>Tunne ettei ole rakkauden arvoinen</p> <p>Yksinäisyyden tunne</p> <p>Turvattomuuden kehä</p> <p>Kiintymyshäiriö</p> <p>Ei-valikoiva ystävällisyys</p> <p>Etsii fyysistä kontaktia tuntemattomilta</p> <p>Emotionaalisen ilmaisun ja säätelyn ongelmia (esim. kova ahdistus)</p> <p>Kykenemätön leikkiin</p>

Funded by the Rights, Equality and
Citizenship Programme (REC) of
the European Union

Ominaispiirteet 4-7 vuotta

- Kasvu hidastuu
- Hienomotoriikkataitojen edelleen kehittyminen
- Symbolisen leikin kehittyminen
- Itseluottamuksen kehittyminen leikin ja sosiaalisen kanssakäymisen välityksellä

4-7 vuotta: fyysinen ja motorinen kehitys

- Kasvu hitaampaa
- Karkeamotoriikan kehitys liikunnassa
- Yhä itsenäisempi itsestään huolehtiminen
- Yhä kehittyneemmät hienomotoriikkataidot

4-7 vuotta: kognitiivinen kehitys

- Esioperationaalinen vaihe [1]
- Lapsi kykenee kuvailemaan objekteja eri tunnetiloilla
- “Symbolinen” leikki, roolileikit; mielikuvitus
- Keskittymisen kehittyminen; valmiudet aloittaa koulu

- The importance of play:

<https://www.youtube.com/watch?v=KPqdcf1Ag3k>

4-7 vuotta: emotionaalinen ja sosiaalinen kehitys

- “Aloitteisuus vs. syyllisyys” [2]
- Leikki ja sosiaalinen kanssakäyminen
- Ymmärtää eri tunnetilojen aiheuttajat
- Kommunikaatiostrategioiden kehittyminen tunteiden käsittelyyn
- Pelko osana normaalia tunnekirjoa

4-7 vuotta: kaltoinkohtelun mahdolliset vaikutukset kehitykseen

Fyysinen ja motorinen kehitys	Kognitiivinen kehitys	Emotionaalinen ja sosiaalinen kehitys
Hidas fyysinen kasvu Taantumisen Viivästyneet hieno- ja karkeamotoriikkataidot	Taantuminen kognitiivisessa kehityksessä Puheen ja kielen kehityksen viivästyminen Keskittymisen ja työmuistin vajeet	Epävarmuus, uusien tilanteiden pelko, mielenkiinnon puute uusia kokemuksia kohtaan Lisääntynyt ahdistuneisuus Sosiaalinen vetäytyminen, huono sosiaalinen sopeutumiskyky

Funded by the Rights, Equality and
Citizenship Programme (REC) of
the European Union

Ominaispiirteet 7-12 vuotta

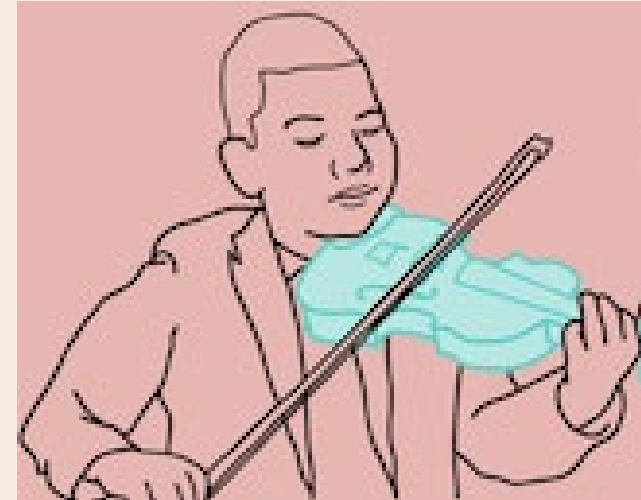
- Asteittainen kasvu ja motoriikan kehitys
- Murrosikä alkaa
- Kyky loogiseen ajatteluun
- Ikätoverit ja saavutusten ulkoinen hyväksyntä yhä tärkeämpää itsetunnon kannalta

7-12 vuotta: fyysinen ja motorinen kehitys

- Asteittainen lisääntyminen
- Murrosikä alkaa
- Koordinaatio ja karkeamotoriikan taidot kasvavat
- Hienomotoriikka on selkeää

7-12 vuotta: kognitiivinen kehitys

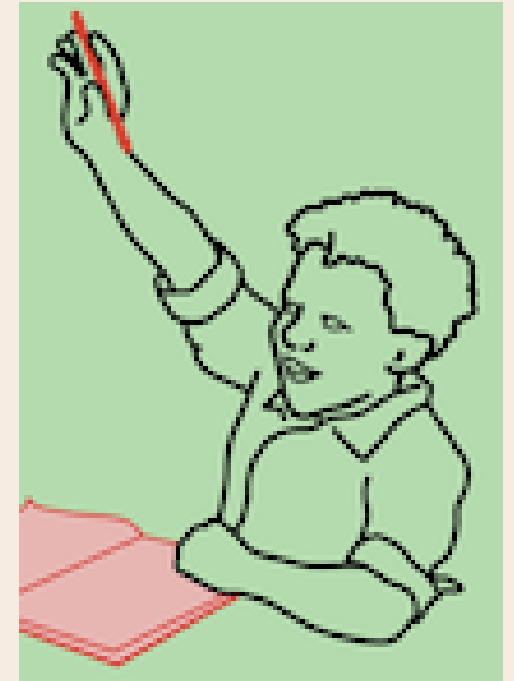
- konkreettisten operaatioiden vaihe [1]
- Johdonmukainen logiikka
- Joustavuutta ajatteluun
- see Samuel video <https://bit.ly/3gQ7H7y>
- ajattelu sidottu konkreettisiin kokemuksiin
- induktiivinen ja deduktiivinen päättely alkavat kehittyä (induktiivinen = yksityisestä tapauksesta yleiseen sääntöön tai olettamukseen etenevä päättelyn muoto, deduktiivinen päättely, jossa johdetaan yleisestä säännöstä yksittäinen tapaus)

7-12 vuotta: emotionaalinen ja sosiaalinen kehitys

- Ahkeruus/pystyvyys-Alemmuuden tunne -elämänvaihe (Erikson)
- Kouluiässä, 8-12–vuotiaana, lapsi on Eriksonin mukaan latenssivaiheessa. Latenssivaiheen kehitystehtävä on hänen mukaansa ahkeruus vastakohtana alemmuudentunne. Lapsi oppii saavuttamaan tunnustusta toiminnallaan ja hän on omistautunut tiettyjen taitojen ja tehtävien oppimiseen. Lapsi pystyy ottamaan innokkaasti osaa työtilanteisiin ja hänelle on tärkeää saattaa työnsä loppuun. Työn loppuunsaattaminen tuo lapselle mielihyvätunteen.
- Ikätoverit ja huoltajien lisäksi muut auktoriteetit ovat merkittäviä
- Ylpeys omista saavutuksista

7-12 vuotta: kaltoinkohtelun mahdolliset vaikutukset kehitykseen

Fyysinen ja motorinen kehitys	Kognitiivinen kehitys	Sosiaalinen ja emotionaalinen kehitys
<p>Huono ravinto, liikunnan puute, huono pääsy terveydenhuoltoon voivat johtaa hidastuneeseen kasvuun</p> <p>Vakava laiminlyönti ja vakava fyysinen kaltoinkohtelu voivat johtaa kuolemaan</p> <p>Kehityksen lasku</p>	<p>Ei saavuteta koko potentiaalia</p> <p>Hidas oppiminen ja huono keskittyminen</p> <p>Huono opintomenestys</p>	<p>Lapsi voi kokea alemmuutta, mikäli hän ei koe pystyvänsä vastaamaan yhteiskunnan vaatimuksiin</p> <p>Huono sosiaalisten taitojen kehitys</p> <p>Eristyneisyys tai etäiset suhteet ikätovereihin</p> <p>Saattaa karata, itsensä laiminlyönti, ei osallistu</p>

Funded by the Rights, Equality and
Citizenship Programme (REC) of
the European Union

Ominaispiirteet 13-18 vuotta

- Kasvupyrähdys ja murrosikä
- Lisääntynyt kyky abstraktiin ja hypoteettiseen ajatteluun
- Lisääntynyt itsenäisyys ja ”oman itsen” tunne

13-18 vuotta: fyysinen ja motorinen kehitys

- Karkea- ja hienomotoriikan vahvistuminen ja lisääntyminen
- Pojat ja tytöt saavat teini-iässä kasvupyrähdyksiä
- Murrosikä kiihtyy

13-18 vuotta: kognitiivinen kehitys

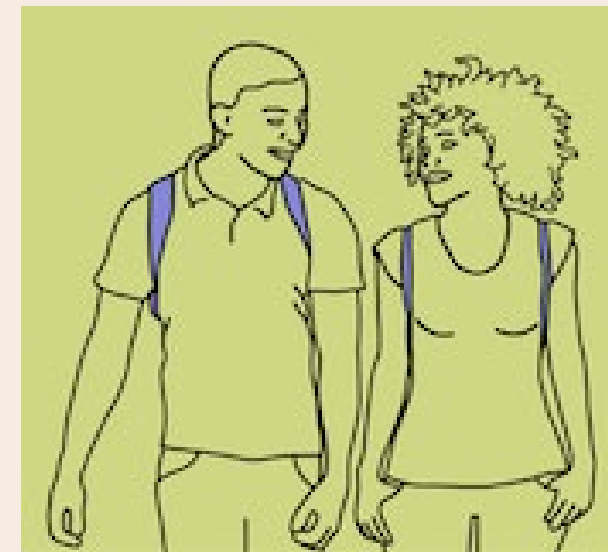

- Formaalisten operaatioiden vaihe [1]:
- Tässä vaiheessa lapsi onnistuu vapautumaan ajattelussaan konkreettisuuden kahleista ja näkemään todellisuuden mahdollisten muunnosten kokonaisuutena. Tällöin yksilön persoonallisuus muovautuu ja hän tulee tunteittensa ja älynsä puolesta osaksi aikuisten yhteiskuntaa. Tämä on suurten ihanteiden ja teorianmuodostuksen alkamisen aikaa, sekä todellisuuteen sopeutumisen aikaa.
- Abstrakti ja hypoteettinen ajattelu
- Katso Enzo video <https://bit.ly/3hK4yY2>

13-18 vuotta: emotionaalinen ja sosiaalinen kehitys

- ‘Identiteetti vs. rooli-hajaannus’ elämänvaihe [2]
  - Kuka olen? "Identiteettikriisi"
  - Eriksonin mukaan kaikkein merkittävin kriisi, jonka ihminen kohtaa
  - Positiivinen ratkaisu: vahva identiteetti ja nuori on valmis suuntautumaan tulevaisuuteen
  - Negatiivinen ratkaisu: identiteetin suhteen hämmennys. Nuori ei ole valmis tekemään päätöksiä ja valintoja, jotka koskevat ammatinvalintaa, perheen perustamista tai tulevaisuutta ylipäätään
- Itsenäisyyden tutkiskelu
- Oman itsen –tunteen kehitys
- Kokeilu
- Ikätovereiden tärkeys ja populäärikulttuuri
- Emotionaaliset kyvyt
- Intiimielämän tutkiskelu

13-18 vuotta: kaltoinkohtelun mahdolliset vaikutukset kehitykseen

Fyysinen ja motorinen kehitys	Kognitiivinen kehitys	Psyko-sosiaalinen ja emotionaalinen kehitys
<p>Huono ravinto, liikunnan puute, huono pääsy terveydenhuoltoon, voivat johtaa hidastuneeseen kasvuun</p> <p>Anoreksia ja ylipaino</p> <p>Huono itsehoito, kömpelyys, huono hygienia, huono yleinen terveydentila</p>	<p>Opintomenestyksen muutokset</p> <p>Krooninen huono itsetunto vakaviin dissosiaatio-tiloihin asti</p> <p>Viivästynyt älyllinen kehitys</p> <p>Keskittymisongelmat ja oppimisvaikeudet</p>	<p>Puutteita itsetuntemuksessa ja roolijaoissa</p> <p>Sisäiset käyttäytymismallit kuten ahdistuneisuus ja itsensä vahingoittaminen ja ulkoiset käyttäytymismallit kuten viha ja väkivalta</p> <p>Päihteiden väärinkäyttö ja alttius hyväksikäyttöön</p> <p>Osallistuminen rikolliseen toimintaan</p> <p>Altistuminen seksuaaliselle hyväksikäytölle</p> <p>Dissosiaatio-oireet</p> <p>Traumaattiset ja post-traumaattiset vaikutukset</p>

Funded by the Rights, Equality and Citizenship Programme (REC) of the European Union

Kehitys: Ravitsemus

Funded by the Rights, Equality and
Citizenship Programme (REC) of
the European Union

Kehitys: Uni

Ikä	Suosittelava uniaika
Vauvat 4-12 kuukautta	12-16 tuntia vuorokaudessa
Lapsi 1-2 vuotta	11-14 tuntia vuorokaudessa
Lapsi 3-5 vuotta	10-13 tuntia vuorokaudessa
Lapsi 6-12 vuotta	9-12 tuntia vuorokaudessa
Teinit 13-18 years	8-10 tuntia vuorokaudessa

Funded by the Rights, Equality and
Citizenship Programme (REC) of
the European Union

Kehitys: Liikunta

Animaatiot: Yleiskatsaus teorioihin

Seuraavat kolme diaa näyttävät animoidun yleiskatsauksen kolmesta kasvun ja kehityksen pääkohdasta, joita olemme läpikäyneet tässä moduulissa

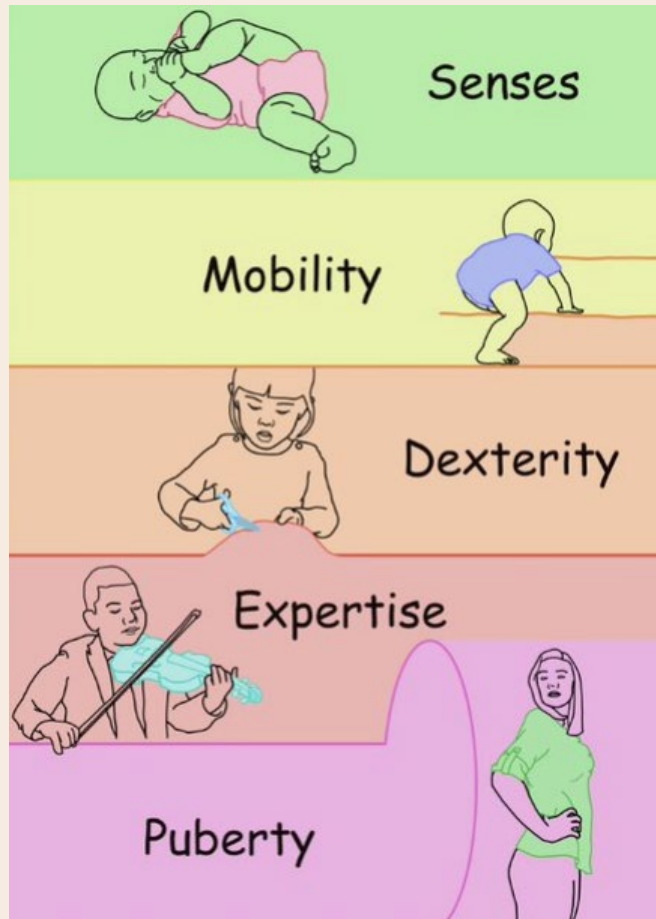
- Fyysinen ja motorinen kehitys
- Kognitiivinen kehitys
- Psyko-sosiaalinen kehitys

Jos haluat katsoa suomenkielisiä videoita lapsen ja nuoren kehityksestä, niin ne löytyvät täältä:

- Bowlby ja Erikson 29.11min <https://www.youtube.com/watch?v=N7xlaZL0Xq4&t=33s>
- Piaget 27.04min <https://www.youtube.com/watch?v=HtLquJeQ60c&t=101s>

Fyysinen ja motorinen kehitys

Video fyysisestä ja motorisesta kehityksestä

<https://youtu.be/R2MMFw17IJA>

Piagetin kognitiivisen kehityksen teoria

Video Piagetin kognitiivisen kehityksen teoriasta

<https://youtu.be/v2YLv5cNDWI>

Eriksonin psyko-sosiaalinen kehitys

Video Eriksonin psyko-sosiaalisesta kehityksestä
<https://youtu.be/A09saZWK4wk>

Lähteet

1. Bowlby, J. (1982/1969). *Attachment and loss: Vol. 1. Attachment (2nd ed.)*. New York: Basic Books.
2. Erikson, E. (1995) *Childhood and Society*. Vintage. London.
3. Glenn, C.R., Kleiman, E.M., Kellerman, J., Pollak, O., Cha, C.B., Esposito, E.C., Porter, A.C., Wyman, P.A. and Boatman, A.E., (2020). Annual Research Review: A meta-analytic review of worldwide suicide rates in adolescents. *Journal of child psychology and psychiatry*, 61(3), pp.294-308.
4. McCloud, S. (2018) Jean Piaget's Theory of Cognitive Development. Simply Psychology. <https://www.simplypsychology.org/simplypsychology.org-Jean-Piaget.pdf> accessed 2020

Funded by the Rights, Equality and
Citizenship Programme (REC) of
the European Union

University of
St Andrews

